

N. 27.

Pirmdeeranā 7. (19.) Juli

1869.

Rahdītājs.

Rehrsemmes finnas. No Pehterburgas: Keisera reisochana, — Leelīsts Vladimirs Alekandrovitsch rihshoht us Stokholmi, — ministru ralts par lotterijam.

Ahrsemmes finnas. No Berlīnes: grahsa Bismarcka apubšchanabe, — Boireschu ministri, prezidentes ralts par konzili. No Čehrelijas: vahr Ungareem. No Englandes: wi Sparlamēte spreesch webl vahr Žireschu basnizahm. — Jamailas sallas eedshwotaj grīb sem arri vee basnizahm atveeglosh. No Franzijs: runnas-wihri padraunga, vai nūtī pehz liskumeem iswehlett un pagehr atbildigus ministerus, — Ierra-spēkts gatīams. No Italijs: teesa ismēkli, vai runnas-wihri pēmatafati. No Nohmas: pahwesta puhles ar konzili, — ar pahwestu valdīshana rahdās flīti. No Rumanijas: ministeru fibbele ar Turkeem.

Jautas jaunas finnas. No Tehrpatas: Jogaunu vsečaschanas fw. No Nehvoles: Dohmes floblas 550 goda svechtī. No Pehterburgas: udevu hroženju bīsttu islohsch. No Sēmet-walkar Krewu jemmes: muischiu pahvohšchanā Wīlnā.

Jaunāfahs finnas.

No wezzem laikem. Freileene — semneze. Pateišbas alfa. Vahdības dāhwanas preeksh ta svehtreisneka Scherberg eenahusches. Andreles-fina.

Prelikumā. Māhrinas glabbschana. Sudri biehshi. Kontrebandineka vīlība. Drobshs saglis. Anglijas vihbeles beedriha.

Geffschemmes finnas.

No Pehterburgas 26. Juni. Augstais Kungs un Keisers isbrazu 24. Juni no Iļjinskoje pils un albrazu 25. par Nikolai dselszettu Pehterburgā, bet pehz diwi stundahm dewahs us Zarskoje-Selo.

— Pehz Mošlawas avisēs buhschoht Leelīsts Vladimirs Alekandrovitsch us Stokholmi eet, kad Dahau krohna-mantineku ar prinzeffi Luisi laulashoht.

— Geffschigu leetu ministers effoht walsts padohnneku tefai rakstu preekshā lizzis, lai lotteriju slaitis, to labdarrischanas deht isspēlejoht, tefoht pamasiinats; jo dauds palaišchotees tik us laimi un ne us faru darbu un spēlejoht tapēhz lotteri-

jās us winnestibahm zeredami; tāhdā vihse eetoht uszībiba un labee tillumi pobstā. Ministeru komiteja dohmajoht, ka pehz liskumeem tik tāhdas lotterijas warroht uswehleht, kas tik nabbageem ween par labbu, bet ne tāhs, kas pētnas deht vai labdarrischanas eeristu usturras labbad effoht. 1867 gaddā effoht tāhs lotterijas, kas nefatekoht ar liskumeem, par 1 mil. un 20 tuhkst. rubt. ustautas. 167 eeristes jeb floblas ar 14,403 floblniekeem un 406 nabbageem usturrotees pa leelakai daskai no lotterijam. Ministers effoht schohs padohmus preekshā zehlis: 1) Labdarrischanas eeriltehm newaijagoht wairs uswehleht sawās konzertes lotteriju spēleht; 2) tam preekshrafstam jaflausoht, pehz ka tannis no liskumeem ustautās lotterijās tik leetas, kas no to eeristu floblniekeem pahcheem taištas, vai no zitkeem schlinkotas, effoht islohsjamas, bet nelad nauda vai naudas papihri; 3) ne-effoht leelakas lotterijas nekā par 10,000 rubt. uswehlamas; tik tad warroht leelakas ustaut, kad tāhds schlinkohts semmes gabals, vai mahja tekoht islohseti; 4) wissus luhgschanas ralstus, lai ustauj lotteriju, vajagoht eekshigu leetu ministeram augstam Keiseram pahcham preeksh apstiprināschanas līst preekshā, un 5) wissas lotterijas effoht par wissam aiseedsamas, ar to labdarrischanas beedribas grībhoht jaunas ehkas buhweht, vai wezzas pahrbuhweht un parahous mālsht, tāpat lotterijas preeksh basnizahm un ahrsemju beedribahm.

Ahrsemmes finnas.

No Berlīnes. Avisēs stahsta, ka ne-effoht wiš teesa, kas papreekshu par grahsa Bismarka

atspirdsfinaschanahs runnahts; grafs Bismarks ne-efsoht wis no wissahm walsts darrischahanahm sawā atpuhchanahs laikā atswabbinahs; wiss schegadd' tāpat tiffchoht darrichts kā agrakōs gaddōs, kād Bismarks atpuhchanahs deht us sawu muishu dewees. Ministeri nedarrischohit fwarrigās darrischanas it nelo bes Bismarka padohma un iswheleschanas; jo tad zeltohs pehzak daschas nefatishchanahs, kād ministeru presidents atkal ihsti sawā ammatā eestahtohs. Kehnisch rakstoht arweenu sawam ustizzigam un stipram padohma dewejam grahmata un dabbijoht atbildes. Neweenā augstā walsts ammatā neweens neteefoht eezelts, bes kā nebuhtoht Bismarka padohms tizzis praffibts. Ar weenu wahrdū, Bismarks irr arweenu Prubschu ministeru preelschneeks kā libds schim, kaut gan winsch masakahs darrischanas atbihdijis.

— Prubschu awises stahw tas rafsts, ar kā Bairesschu ministeru presidents wiffas zittas waldischanas lizzis usaizinaht, lai wiinas faveenotohs un lai pahwestam jaw agraki falstoht, kā waldischanas wiffus nospreedumus, kā konzils teifchoht newarroht par peeklahjigeem atsift. Winsch sinnohit, Thomas garriga waldischana tihkojohit, lai konzils nosalkoht, kā pahwestam nekad nekas newarroht wiltees. Tahda leeta ne-efsoht tizzibas leeta ween, bet arri paauliga; jo zaur to teekohit pahwesta warra tautas un waldineeki nodohki. Tas gan prohtams, kā pahwests ar sawu warru par tautahm un lehnineem mas paspehs, kād konzils arr nospreestu, kā pahwests nekahdā leetā newarr wiltees. To jau wiffi agrakee pahwesti irr pagehrejuschi. Bit tahtu gan fneeds pahwesta warra!

Do Chstreikijas. Ungari, kaut gan wiunu parlamentē wehl deesgan nemeera, isleekahs, fa buhtu ar faveju walsts eerikfeschana meerā; winni pagehr lai waldischana zittas Chstreikijas dakkas arri teelohit nogrunteta; jo zittadi newarroht Chstreiku-Ungaru walstiba spehkā peenemtees. Winni falla: mehs effam tik tadeht muhsu restes atdabbujuschi, kā mehs zittu ne-effam kahrojuschi, nekā to ween, kas mums pehz taisnibas peederr. Muhsu strihdini ar waldischana irr no wisseem zitteem strihdineem, kas Eiropā, isfchirrami; wiffur zittur tihko pehz wiffa, to tik ar warru ween marr panahkt, bet mehs tik pehz ta, kas pehz taisnibas un likkumeem mums peenahkahs; zittur irr strihdinu gals nesin-nams, muhsu strihdineem likkumi gallu darra.

Do Englandes. Wirsparlamente darbojahs wehl arweenu ar Ibru semmes tizzibas buhchanu. Jamaikas fallas eedfhwotaji redsedami, kā Ibru semme few tizzibas leetas atveegloschanu panahkuje, gribb lai Englandes waldischana arri wiunu nastu tai leetā massina. Jamaikas fallai irr 40 tuhst. eedfhwotaji; no scheem tik weenpadsmita dakkas irr Anglikaneeschi, desmitas dakkas irr no zittahm tizzibahm, un tē arri effoht Anglikaneeschi tizzibai gandrihs tahdas paschas restes kā Ibru semmē. Ta-

deht desmit dakkas eedfhwotaji irr naidigi pret scho tizzibu, un effoht wihrus us Londoni suhtiju-schi, lai par to ar koloniju ministeri runnajohit. Dauds parlamentes runnas wihri pawaddijuschi suhitohs pee ministera. Ministers atbildejis, waldischana effoht to leetu jaw no fewis pahrohmajuse un buh schoht gahdah, kā winni warroht meerā buht.

Do Franzijs. Kaut eesfahkumā gan issilkahs, kā keisers Napoleons buhtu pee runnas wihru iswheleschanas preefsch parlamentes jeb likkumu deweju fanahkschanas wirsrohku dabbujis, tik tahdus wihrus tai ammatā laudams ewehleht, kas ar wisseem winna darbeem un nodohmahm meerā; bet taggad wairs tā nerahdahs. Kā allasch, kād jauni runnas wihri preefsch parlamentes iswheleti, teek arr taggad Paribhē no fanahkuscheem runnas wihreem preefsch ihstahs parlamentes eesfahkumās pahrraudisjits un pahrspreests, wai wiffi runnas wihri winnu starpā pehz fahitas un likkumeem iswheleti. Tē nu pee tabs pahrspreeschanas teek daschadas leetas gaismā westas. Tee runnas wihri, kas waldischanas prettineeli, peerahda, kā waldischana effoht us wiffadu wihsi tihkojuse un gahdajuse, lai tik wihri pehz wiinas prahtu teekohit ewehlehti, turprettim teem, kas ne-efsoht pa prahtam bijuschi, dasch nedaschadus la-weltus darrijuse. Daschi wehletaji tikkuschi no walsts deenestneekem ar zeetumu wai ar tahdu zittu strahpi apdraudeti, ja sawas balsis waldischana pa prahtam nedohschoht. Dascham baggatneekam, kas par runnas wihru iswhelehts, metta wiina prettineeli preefschā, kā winsch wehletajus ar chdeeneem un dsehreeneem meelojis, lai wiunu tai ammatā zelkohit; zitti arri effoht ar naudu wehletajus peemalssajuschi. Paschi preesteri effoht wehlechana darrischanas maijsjuschees. Weens runnas wihrs stabstija, tai aprinki, no kā winsch wehlehts, bijuschi schee trihs, kas us scho ammatu usdewuschees. Weens preesteris effoht us kanzeles teizis, kā wiffi tee, kas to waldischana patihkamo wehlechohit, debefis nahschoht, kas weenu ohtru wehlechohit, krittischoht elles preefschlurrā, bet tee, kas scho (to wehleto), grimschoht elle. No wiffa schee irr redsams, fa deesgan wihru irr parlamente, kas keiseram un ministereem galwas lausishanas darrisks. Ar to jaw wiini irr panahluschi. Wienna leela datta pagehr weenprahigi, fa ministereem par faveem darbeem ja-atbilst t. i. fa wiinus warr preefsch teefas fault un strahpeht, kād atrohd, kā wiini sawā ammatā kā nepareisi darrijuschi. Ministeru presidents Rue (Rouher) gribbeja ar weenu fenu pasihstamu nikki runnas wihru pagehreschanu pee mallas speest, bet neisdewahs. Wiennam no wiina draugeem bija ja-isdohma zittadas pagehreschanas; bet neweens no tahm nelo negribb sinnahit. Un taggad irr ta jukka jaw tik leela, kā keisers wiffus taggadejus ministerus atlaidis.

— Ar karra-spehlu fataisifchanu un isrihloschanu Franzuschi gan jaw gattawi. Weens marschals effoh tohs karra-pulkus usrunnajis, kas to lehgeri pee Schalong (Chalons) pilsehtas atstahjusch: taggad effoh wissi Franzuschu karra-pulk gattawi, fa winni katu brihdi warroht karra-dohtees, sad tas teekohit pawehlehts, ar to winsch nesalloht, fa drihs karsh zelschotees; jo karra-spehls us preeschhu arween schahdā buhfschana pastahweschoht. Ar to nu gan marschals isteizis, fa keisers Napoleons warr eelch 24 stundahm lihds 800 tuhlest. saldatus us karru usfault.

No Italijs. Teesa puhlejahs to lectu isdibbinah, wai tas pateesi irr, fa runnas wihi peemafati, lai tabakas andeles rentetajeem sawas baljis par labbu dohdoht. Lihds schim teesa wehl nela naw atradduse, kas us to sihmetohs. Tee papihri, fo Lobbia teesai nodewis nelo newarroht peerahdiht. Lobbia teizis, winsch nela ne-effoh fazzijis, fa tee papihri kahdu leezibu warroht doht; jo winni issakkoht ween, fa zitti warroht leezinah un peerahdiht, fa daschi runnas wihi peemafati. Bet sad tohs teesa preeschā fauza, kas tohs papihrus sarakstijuschi, un pagehreja, fa ar sawahm leezibahm to peerahditu, winni ittin nela newarreja. Tä arri zitti leezineeli nela ne-usrahdiya. Ta leeta taggad tahdu isskattu peenehmuse, fa wiss tas lehrums buhut weenai awisei par labbu eesahkts. Osirdehs, kahdu gallu winna nems.

No Rohmas. Pahwests puhlejahs ar konzili, fo grinn Dezember mehnesi eesahkt, ja kahda fwariga leeta to lihds tam laikam ne-aiklave. Winsch leel tohs darbus, fo konzilim grinn usdoht, jaw taggad no garrigeeleem pahrflattiht un farafstih; tomehr wehl naw nemas sinnams, kahdi tee darbi ihsti buhs, jo garrigneeki proht mutti turreht. Zittu semju waldischanahm tas nepatih; arri Bruhsci, kas lihds schim par konzili bija kluusu zeetuscchi, sahkoht kurneht. Pahwests effoh augstakohs kattotu garrigeelus no zittahm semmehm usaizinajis, lai nahkoht us Rohmu un lai jaw preesch konzila eefahfchanahs ar winnu daschas leetas pahrdohma joht. Bet garrigneeki negribboht nahkt; daschs teizotees par wezzu, daschs falckoht, fa ne-effoh weetneels. Pahwesta pafauliga warra ir nikula pehdas eelahpuise; Franzuschi nebuhschoht wairs ilgi pahwestu no saweem saldateem lish apwakteht un winna pascha karra spehls ectoht deenu no deenas masumā; jo tee saldati, kas no kattotu semmehm nahkusi pahwestu apwakteht, muhkoht leeliski us sawahm tehwischlahm atpakkat un weena pasleppena beedriba palihoshoht tahdeem behgteem. Bes ta pahwesta waldischana irr gauschi neschehliga un zeetfirdiga. Preesch kahda laika notvehra waldischana atkal weenu, kas pee Mentanas sem Garibalda bija kahwees; tas tilka tuhlin us nahwi noteefahks. Bende winnu nonahweja winna dsihwas weeta,

Dauds laudis un pasihstami stahwejuschti ap sohda weetu un gaidijuschi lihds pehdejam azzu mirstam, fa pahwests buhfschoht wianu apschehloht, bet nela.

No Rumanijas. Rumanijas waldischanai atkal kibbele ar Turkeem. Sultans bija firstam Kahlrim uswehlejis preesch Rumanijas ihpaschu naudu kalt; tal tai naudai waijagoht apsikmetai buht, fa Rumanija sem Turku keisera effoh. Bet ministeri to nerehma wehri un kaldinaja naudu ar firsta bilbi; par to sahga Turku waldischana gauschi un aiseedsa tahdu naudu tahtali kalt. Rumanijas ministeri atbildeja us to, fa winni newarroht ilgaki sawā ammatā palikt, ja winneem Turku nauda ja isdohdohit un tad warrbuht atkal wezzee ministeri, kas Turku deht bijuschi ja-atlaisch, ammatā stahschotees. Turki par tahdu atbildi nelo nebehda.

Zittos jannas sinnas.

No Tehrpatas. Par Iggaunu dseedaschanas fwehtkeem, fo winni brihwlaifchanai par gohdu 18. 19. un 20. Juni Tehrpata swinnejuschti, irr jo preezigas un winnu dseedatajus un dseedataju lä arri fwehtku preeschneelus usteikdamas sinnas dsirdamas. Jaw 17. Juni effoh bijuschi kahdi 800 dseedataji sanahkuschi, lai garrisas konzertes prohvi Marijas bašnīča turrejuschti. 18. Juni pehz pufdeenas garriga konzerte kahdā dahrīa noturreta, kas wissai jauka effoh bijuse. 19. Juni effoh ohtra konzerte bijuse, kurrā pafauligas dseefmas tikkuschas dseedatas; lai gan leetus usnahzis, tad tomehr schi konzerte effoh branga bijuse. Tai walkarā bijuse fwehtku gohdamaltite, pee kuras effoh 1000 weesi fehdejuschti, kas lihgsmibā un pateizibā augsta keisera un wissi waldisneku wesselitas dsehruschi. 20. Juni effoh dseedataju beebrivas weena pehz ohtras dseedajuscas, lai warretu redseht, kura beedriba warr wisslabhali dseedah. Rehweles Iggaunu dseedataju beedriba Estonia effoh par wissahm zittahm beedribahm labhali dseedajuse. Sinnams, fa us scheem fwehtkeem arri runnas turretas, un no fwehtneleem daschas pateifchanas un fweizinaschanas par telegrafi stelletas un fakenitas. Kad nu mehs jautajam, zaur fo Iggauneem bija eespehjams tahdus tautas fwehtkus tä pehz fahrtas eesahkt un pa gohdam gallā west, tad ja-atbild: zaur weenprahbibu. Swehtku preeschneleem nebuhs gan weegla leeta bijuse, til tuhchā gaddā tik leelus fwehtkus apgahdaht; bet kur weenprahiba, tur arri ta wissgruhtaka leeta eespehjama. Mehs Latweeschi warretum gan Iggaunu weenprahbibu few par preesch-schimi nemt.

No Rehweles 20. Juni. Tä tilka walkar Dohmes sl. hlas 550 gaddu fwehtki swinneti. Pee maltites usrunnaja Rehweles pilsehtas sindikus Niesemann sapulzejuschobs weesus, lai winni no sawas pusses arri gahdajoht, fa Iggauneem warretu semlohpibas flohlu eezelt. Winna usslibbinaschana wisseem fungem bija patihkama, un daschi weesi pa-

rakstijahs, ka buhschoht 3000 rubl. doht. Tas tilka tuhlin par telegrafi us Tehrpatu salpulzjenu scheem brihwlaishanas fwehtku fwinnetajeem sin nohts.

No Wehterburgas. 1mā Juli winneja 9tā 5% usdewu bilstetu islohsfchanā no pirmas leeneschanas schee nummuri: № 11,498 ser. 11 200,000 rubl., № 10,088 ser. 13 75,000 rubl., № 2,325 ser. 18 40,000 rubl. un № 16,307 ser. 19 25,000. № 8788 ser. 35, № 16,474 ser. 33 un № 13,680 ser. 34 latrs 10,000 rubl.

No Seemele-wakkor Kreewu semmes. Wilnas avise stahsta, ka no 1. lihds 31. Juli 39 muischas tiffchoht Wilnā wairakholitajeem pahrdohatas. Wilnas gubernā effoht preefsch pahrdohschanas 13 muischas, Kovnas, Grodnas un Vitepfas latrā 4, Minsskas 8 un Mogilewas 11. No schihm effoht Nagosin muischa Wileikas aprinki ta leelsaka; pee schihs 9877 deffetines semmes peederroht, un winna effoht par 99,221 rubl. nowehrteta; ohtra leela muischa effoht Jasmuischa Dinaburgas aprinki, kas 1226 deffetines leela un par 29,730 rubl. nowehrteta.

Jaunakahs sinus.

No Nibgas. 2. Juli. 29. Juni nomirra Metkes muischa (Pernigel) Widsemmes zittreisejs general-superintendents biskaps Dr. Ferdinand & alter.

No Brisseles. 10. Juli (28. Juni.) Us tejeni atnahufe no Parishes siana, ka tee no Franzijas un Belgijas iswehletee effoht to protokoli paraftijuschi, kas nofalka, zil leela us preefschu Franzuscheem dalliba ar Belgijas dseiss-zetteem.

No Vibnes. 11. Juli (29. Juni). Tē walsts padohmneku sehdeschana eesahkusees. Grafs Beists darrijis finnamu, ka Leisers buhschoht pats ar padohmnekeem apfweizinatees.

No Florenzes. 12. Juli (30. Juni). Ismekleschanas komissija effoht sawus darbus beigufe.

No Belgrades. 12. Juli (30. Juni). Wakkor pafluddinaja ar leelgabbal suhweeneem, ka nu walsts jaune grunts liktumi effoht spehla. Wissa semme par to preezajahs.

No Franzijas. Tē eetoht taggad jau juktu jukkahm, jo kaudis mairs ta nebihstotees, ka preefschlaika. Napoleonam nahstotees gruhti nemeerigohs sawaldit.

No wezzeem laikeem.

Wezzi laiki irr flifti un gruhti laiki bijuschi. Mum's japateliz Deewam, ka mehs taggad eefsch dauds labbakas lablahfchanas dsihwojam, nelā muhsu tehwi tehwi dsihwojuschi. Kad atskattamees us wezzeem laikeem, kad mehs taggad dsihwojam tik pat ka flakrā faules deenā, bet muhsu tehwi tehwi irr dsihwojuschi gauschi leelsa tumfibā, zaur ko daudseis leeli grehka darbi irr tikkuschi padarriti.

Japateliz Deewam un Leiseram, kas mum's dewis stiprus liktumus un labbu waldischana, kas lubko, ka now brihw zits zittam flakdi darriht, dsihwibu panemt deht naudas un mantas, ka to dsirdefim no

schi stabsta, kas lahdū gaddu simteni atpakkat notizzis G..... s draudsē.

G..... s muischas walsti, U..... l pagasta, pee Lejes-krohga bij weens zeemats it tuwu pee mescha mallas. Tē dsihwoja fainneels, kas jaw daudsreis gan slepawibus darbus bij pastrahdajis, bet kas wissi bij klußibā valikuschi.

Wezzos laikos Kreewi apkahrt braukajuschi ar mantahm, ta ka taggad Schibdi. Schim minnetam fainneelam bij weens Kreews ihsten leels draugs, ta ka wiach beesi ween pee ta fainneeka brauzis un dauds nauktis pee winna pahrguljejis. Weenreis tas Kreews ar sawu jaunako dehlu, ar diwi firgeem un diwi wesumeem eebrauz pee winna mahjā waf-faras laika. Wezzais Kreews paleek mahjā un nogulahs us sawu wesumu. Jaunais Kreews lihds ar fainneeka dehlu aisswed sirgus us peegulku; ta allasch peegulneeki, ustaifa ugguni un leelahs us gullefchanu. Jaunais Kreewinch kauna neko nedohmadams nomauz no wirfas leelohs fwahrkus, un fainneeka dehls eerauga pee winna leelu malku naudas. Schim eekahrojahs pehz ta gauschi un abbi diwi noleekahs us gullefchanu. Jaunais Kreews schigli aissmeeg. Saimneeka dehls zekahs augschā, naht us mahju un stahsta tehwam, ka Kreewa deh-lam effoht leels maks ar naudu. Labbi buhtu, kad warretu rohkā dabbuht. Abbi nu gudro, fahdā wihsē warretu rohkā dabbuht. Nelā zittadi newarr isprahstoht, nekā dehls fakka, ka waijagoht abbus nofaut. Lehws schehlojahs, ka tas wezzais Kreews schim effoht labs draugs un ka winna gauschi schehl to nokaut. Bet ko nu lai barra? Nauda arr labba. Pehdigi no dehla pahrrunnahs apnemmahs abbus nokaut. Pehz pabeigta spreeduma tuhliht nemm tehwi us wesumu guttoschu preefschā, nositt un tad eet us peegulku un nositt dehlu pee ugguns guttoschu.

Lihkus aproht purrā eelsch suhnahm, fur neweens nestaiiga. Ta winni manto 2 sirgus, 2 wesumus ar mantahm un labbu teefu naudas. Wahgus noslehpj drohshā weetā, bet sirgus newarr nefur noslehpj. Ne ilgi pehz scha grehka darba bij tirgus weenā muischa netahlu no Kreewu rohbeschahm. Tur winni aisswed tohs sirgus us tirgu.

Kahdam gaddahs nopirk, kas schohs pahrdewejeus labbi pasinna. Pehz nopirkshanas aisswed un peseen schis sirgus pee saweem wahgeem. Ne ilgi pehz tam peenahk weens Kreews un prassa, fur winsch tohs sirgus effoht dabbujis. Schis atbild, ka nupat effoht pirzis un gluschi par masu naudu un ka winna tee pahrdeweji labbi pasihstami effoht.

Nu Kreews nemmahs stahstiht, ka wiach slaidri pasihstoht tohs sirgus, ka tee winna tehwa sirgi effoht, ka lehws ar jaunako brahli aissbraukuschi us andeli ar 2 firgeem un us Widsemmei teikuschees braukt. Kreews lubko pirzeju, lai mekle pahrdewejeus rohkā. Ne ilgi mellejuschi, dabbu pahrdewejeus

rohkā. Kreews prassa, kur winni tohs sirgus effoht dabbujuschi. Schee fah̄t leegt un fakka fa pojchu audsinati effoht. Kreews fakka, ja pojchu sirgi effoht, kapebz tik lehti effoht pahrdewuschi? Schee atbild, kas winnam par to dattas effoht, winneem effoht ar sawu mantu watta darriht, so gribboht.

Kreews pirzejam sirgus atnemm un naudu atdohd, ko schis par winneem isdewis, us tahdu norunna-schanu: ja tehw̄s ar brahli mahjā albrauks, tad winsch winnam sirgus atdohs un aismakkahs wissus kaweklus un darra turklaht sinnamu, kur winsch atrohdams. Pehz beigta turgus Kreews islaisch us wissahm pufsehm sianas un grahmatas, lai tehw̄s steidsahs schigli mahjā. Winsch gaida pufsgaddu, bet newarr sagaidiht, nah̄t us pirzeja mahju un schis wedd us pahrdeweja mahju. Bet schis wihrs ta apgahdajees ar eerohischeem, fa pee winna newarr ne us kahdu wihs̄t klah̄t tilt, ne mahjā, ne arri us lauka, kur strahda. Winsch arri jau darrjis sinnamu, ja kahds pee winna nahfschoht, tas sawu dsihwibū pasaude schoht. Tihrumā arroht stabwejuß flinte plezzōs un brangs duhzis aij joystas aibahsts.

Nu darra muischas waldischanai sinnamu par wissu to leetu, zil tahtu jaw irr ismeklehts un ka neweens pee wiina nedrihst eet, ne mahjā, ne us lauka un fa teizis, kas pee winna buhschoht nah̄t, tas sawu dsihwibū pasaude schoht.

No nu lai darra? Gruhta jaktis. Neweens eefsch jaktis negribb nah̄t. Wissadā wihs̄e isgudro, fa warretu slepkawu rohkā dabbuht. Bet nekā newarreja isgudroht. Slepławam arri gahja deesgan gruhti. Wafts bij jaturr deenā un nakti. Kad tifka isfollita mafsa tam, kas winnu warretu dabbuht zeeti bes kahdas wainas notikchanas. (To ta isfluddinaja, fa slepkawus nedabbuja sinnah.) Tur pat no wiina mahjas tifkai diwi wersles tahtu bij frohgs un frohdsineeks schim slepkawam bij labs draugs jau no senn laikeem. Bet labbais draugs israhdiyahs schoreis fa zaurais traufs. Krohdsineeks apnehmahs, winnu rohkā dabbuht, bes fa kahdam waina notiltu. Winsch tifka papilnam zilwekus fastelleht un tohs nostahdinaja pa mescha mallahm, lai gaida isdewigu laiku. Sinnams, tas wihs̄ eefsch kluffibas notikfa. Kahdas deenas gaidijis weenā deenā isnah̄t schis slepkawus tihrumā art, flinte plezzōs un duhzis aij joystas aibahsts. Minnehts draugs, tas frohdsineeks, nogaida labbu isdewigu laiku un pasalka wiisseem, kas jau senn bij gaidijuschi, lai labbi us manna; kad winsch kleetsoht, tad lai drihs steidsotees pee wiina. Lai gan labs draugs, tomehr frohdsineeks mahjā ne-eedrohshinajahs eet. Winsch peeluhds Deewu, fa lai labbi isdohdahs un nu nemmahs cet, tomehr ar trihzedamu firdi. Kahdus fohtus attahlu, jau siveizina slepkawu arr labbudeenu, eet klah̄t un sneeds rohku. Schis paleek no arschanas meerā. Atschschahs abbi diwi us eschhas un fah̄t eepasalkatees un iswell kahs sawu pihpi no

eschhas, buhs eepihpeht. Krohdsineeks prassa, wai winnam ne-effoht kahds duhzis klah̄t? winnam effoht pihpe peedeggusi, buhtoht ja-istihri. Slepławus drauga padohma nesinnadams eedohd sawu duhzis. Krohdsineeks pihpi istihrijis noleek to duhzis fewim lihdsās un fah̄t abbi pihpeht. Draugs slepkawu atkal usrunna, wai schim nepatihloht flintehm miht. Slepławus atbild, fa to labprah̄t darroht. Eedohd krohdsineelam flinti. Schis apluhko un noleek duh̄tscham lihdsās.

Bet pats kriht slepkawam wirsū un fah̄t kleegt teem wästtim, kas senn pehz ta brihscha bij gaidijuschi. Waltis dohdahs no mescha laulā, winnam palihgā un slepkawu fanemm bes kahdas wainas darrischanas zeeti. Kad bij fafeets, tad slepkawus teizis us draugu, buhtoht winsch to sinnajis, tad gan schim buhtoht karsts isgahjis zauri. Ta nu wihs̄u nodewa teesahm un teejas ismeklejoh a'radda, fa dauds jau tahtus darbus bij strahdajis un spreeduma isdewa, fa wisseem, kas tannī mahjā dsihwoja, bij ja-aiseet us Sibiriju. Ir swesch kals, kas pee wiina klah̄t dsihwoja, tifka aissstellehts lihds, tapehz fa klußu zeetis, kad redsejis tahtus darbus darroht. Mahju pehz noppitina ja, fa tannī weetā neweens akmis ntappa atstahts; taggad irr us winnas weetū brangs tihrumā.

II.

Turpat no schi slepkawa weetas tif weenu wersti tahtumā eet leelzetsch par Gauju. Tur irr rahmis taishits preelich pahrtihschanas. Pee schi rahma tifka weens slepkawibas darbs pastrahdahs. Kahdureis peenahf schi weens paunu Schihds un lubds, lai wiina zelloht pahri. Rahmneeks reds, fa Schihdam branga pauna muggurā. Winnam eefchaujahs wella dohmas prah̄tā un fakka Schihdam, fa ar rahmi newarroht braukt; winsch scho buhschoht ar laiu pahrzelt, lai eijoht us falnu, kur tee beehee fahrkti; tur effoht pahrbrauzama weeta. Schihdinsch fauna neko nedohmadams, darra fa teikts un aiseet. Rahmneeks eet no pakkatas un nositt Schihdu beesajos kahrktos un tur pat kahrktos aprohl. Deht kahrktu fahnehm newarredams dfttu bedri israft, aprohl ta pat felti, ta fa zittas weetas paleek wattā. Bet nu wassaras laikā tāi weetā gauschi leela fmalka zekahs, ta fa lohpi darrijuschi leelu lehrumu, kad ganni tohs tur dsinnuschi. Baur lohpu baurofchanu dauds zilweku dabbujuschi to leetu sinnah. To mehr neweens naw gabjis subdseht, bet tif nabburgi usstahjuschi, lai dfttaki eerohloht, fa lai lohpi to fmalku nejuhtoht. — Na ta schis besdeewigs darbs irr palizzis scheit semmes wirsū neteefahsts un nestrahpehts, lai gan to dauds sinnaja.

Schohs notikkamus no wezzeem laudim dsirdejis, lassitateem stahsta Indrikis W . . . a, kas 1789 dīmmis.

Freileene — semneeze.

Berestowa lunga muischa bija dīlkā kreewu semmē. Sawā jaunibā Berestows deeneja gwardijā, iſtahjees no deenesta, winsch aissgahja us sawu muischu dīhwoht, no furras arri no ta laika wairs sawu kahju neisspehra ahrā. Winsch bija apprezzejees ar kahdu nabbagu muischneesi, kas dīemdechanā nomirra; winsch pats bija taī laikā zetta un newarreja sawai mihiotai laulatai draudseni ne azzis aisspeest, kad ta us muhschigu duffu aismigga. Bil gruhti neffams winnam tahds lisenä sitteens arri bija, tad tomehr winsch dauds jaunu eerikteschanu deht drihs apmeerinajahs.

Nammu (dīhwojamu ehlu) usbuhweja pehz sawas paschas isdohmas; usbuhweja arri wadmallas fabrikū un dohmaja tapehz pee sevis, ka winsch tai widdū tas gudrakajs effoht; arri winna kaimini to paschu fazzijs, kas neretti pee winna weesibās atbrauza ar sawahm familiyahm. Darba deenās Berestows staigaja puſſamta kamsolds un tik pa fweht-deenahm un fwehtleem apgehrbahs swahrkös no wadmallas, kas pascha fabrikā taisita; winna weenigajs darbs bija sawas isdohschanas peerakstih un tik Senata awises ween lassih. Winnu wissi mihičja, lai gan par lepnu turreja. Tik ar sawu tuvalo nahburgu Muromski winsch newarreja satist.

Muromskis bija ihsts kreewu muischneeks. Lee-lako dattu no sawas mantas schis istehreja Moskawā dīhwodams un kad par atraitni bija palizzis, tad arri atnahza us sawu muischu. Bet arri schē winsch nenostahjahs plaschi dīhwoht, lai gan to zittadā wihsē isdarrija. Muromskis eerikteja anglisku dabsu, us ko gandrihs wissas atlidakahs eenahschanas iegahja. Winnu staktmeisteri un sirgu puſſchi nehfaja angliskus kamsolus. Winnu meitu usluhkoja Anglu madama. Sawus laukus Muromskis arr us Anglu wihsī apstrahdaja. Kaut gan Muromskis taī dauds naudas isdewa, tomehr winna puhlini neneffa nelahdus auglus; sawā muischā dīhwodamam bija jauni parahdi jataifa. Bet winsch tak nebija nelahds mulfis; jo winsch bija pirmajs muischneeks tannī gubernā, kas sawu muischu likla apdrohshinaht; — tas bija foħlis, kas tai laikā lohti droħsch israhdiyahs!

Wisswairak un wissnaidigask spreeda par Muromski Berestows. Jaunahm eeriktehm Berestows bija leels eenaidneeks. Winsch newarreja ar rahmahm affinim par sawu kaiminu un winna Anglu eeriktehm runnaht un atradda arween kaut kahdu wainu, ar ko winsch sawu kaiminu neezinaja. Kad winsch saweem weeseem sawus tihrumus un ehlas rahdijs, tad arween' us winnu uſteifschahnahm isfmeedams albiđeja: „Ja, ja, pee mannis gan nawtahdas eeriktes, faa pee kaimina Muromski. Kur gan meħs warram pa angliski dīhwoht! Kad meħs tik par kreewiħi pachduschi, tad deesgan.“

Tahdas un wehl zittas runnas tikkä zaur kaimi-

neem ar dauds istulkoschanu un peelikschana Muromski lungam astħoħstas, ko schis sinnams newarreja ar meerigu firbi prettim nemt. Winsch diki faſirdijahs un nolammaja Berestowu par laħzi un prōvinzialistu, t. i. nesapraschu, maßpilsseht-neeku, lauzineeku.

Tahda bija ta satiħchanahs abbu muischneeku starpā, kad Berestowa deħls Aleħxis pahrnahza pee teħwa mahjā. Jaunajis Berestows bija universitete issfloħojees un gribbeja karra deenesta eestah-tees; bet teħws to nelahwa. Preħiżi zivil-deenesta Aleħxis juttahs par nederrigu. Teħws un deħls weens oħram nepadewahs, un deħls fahla faa pee-audsis kungs dīhwoht.

Aleħxis bija pateesi kohsħ jaunellis. Katram fids es ċeschħlojħas us jaunella flaisto augumu skattoht un dohma joħjt fa tas nelad netiks glixta jaħtnekku mundherinā eegehrbts, un fa schis krah Schnajis jaunellis nelad newarreħs sirga muggurā saldatu preħiżha leppotees, un fa winnam fara jauniba jappawda ar salihkusħu mugguru ais rakstama galda, kas ar papihreem apfrauts. Aleħxi arweenu pimo bes zetta auleħscheem us jałki doħdotees redsedami, kaimini ik reises sawā starpā runnaja, no ta sawā laikā nelahds teefas kungs newarroht tilt.

Freileenes us winnu gan it labprahħ flattijahs un arri drihs fasflattijahs; bet Aleħxis par winnām mas behdoja; jo schahs winnam nebija wiffai pa prah-tom. Tapehz freileenes fahla dohmaħt, ka Aleħxis warrbuħt jaw sev pehz fids weħleschanahs kahdu effoht ismeklejjees. Winnahm warreja arri gan taħniha buħt; jo zaur winnu roħkahn għaż-ja us-rafstta addreße no weenas graħmatas, ko Aleħxis bija rafstijis. Schi addreße bija: „Akulinai Ku-rotschkei Moskawā, warra-kalleja Saweljewa nammā prettim Aleħseja Kloħsteram. Juhs es luħdu scho graħmatu A. N. N. nodoh.“ Wai taħda addreße nedarrija freileenehem galwu lauschanas. Bes tam weħl Aleħxis zittadis islakkahs, nelä zitti jaunelli, ko freileenes pasinna. Winsch bija pirmajs jaunellis, kas winnu preħiżha parahbijahs skumjigs un beh-digs, fa arri pirmajs, kas ar winnām, lai pats weħl jauns, no pagħajnej hemm preeka laifeem, no sawas nowiħtusħas jaunibas runnaja; turħlaħt winsch nehfaja melnu għeddu, us fa mirrona galwa bija nobildeta. Wiss tas bija gauschi brihnischki. Freileenes winna deht galwinu lausidamas gandrihs tilk aħprahligas nepaliċċa.

Bet wairak par wissahm zittahm freileenehem ar dohmaħm par Aleħxi nodarbojħas Anglu zeenitajha Muromska meita Lihse jeb Betsi, ka winnas teħws to meħħsa fault. Teħwi nelad weens oħtru nemeklejħahs, un tadeħħi winna Aleħxi weħl nemas neħbiha redseju, kamehr winnas jaunahs kaimineet tik par scho jaunelli ween dohmaja un runnaja. Lihsei bija sepiñapadsmi għaddi. Melnabs azzis dawħaja winnas bruhnai un jaulai fejji dauds jau-

tribas un dīshwibas. Winna bija weenigais behrns un tadeht tehwa luttellis. Wianas daikums, preeziga un nikku pilna dabba tehvu eepreezinaja, bet fasirdija winnas audsetajas miss*) Schafson.

Miss Schafson bija tschetrdefmit gaddus wezza, lepna mamselle; sawu feju ta smehreja ar baltu, bet usatschus ar melnu pehrwi. Schi dabbuja bes darba leelu lohni un mirra gandrihs ais garra laika plascha Kreewu semmē.

Lihst apdeeneja Neese, kas gan drusku wezzaka, bet tskpat wehjprahatainaa bija fa' winnas freileene. Lihse gauschi sawu deenestneezi mihtoja, stahstija tai wissus sawus noslehpumus un kohpā ar schahs pahrdohmaja sawus wehjpratainuis stikkus.

"Pakaujat man schodeen pazeemotees," Neese fazzija kahdu reis sawu freileeni apgehrbdama.

"Eij, bet us kurreni?"

"Us Tugilawa zeemu, kas peederr Berestowa kungam. Winna pawahra seewa swinn schodeen sawu wahrdia deenu un atnahja wakkar, muhs schodeen us pufdeenu eeluhgt."

"Neds nu, fungi paschi enaidā, bet deenestneeli zittu weesibās luhs!" Lihse fazzija.

"Kas mums par dakkū ar kungeem! bes tam es Juhs un ne papinas deenestneeze. Juhs arr jaw nerahjatees ar jauno Berestowa lungu; wezzee lai puhlojabs zif gribb."

"Neese, luhs fatistees ar Alekji Berestowu un isskahsti man tad gruntigi, kahds winsch no waiga, un kas winsch par zilweku," freileene Lihse fazzija.

Neese apsohlijahs, un Lihse gaidija wissu deenu ar nepazeetibu sawu deenestneezi atpakkat nahlam.

(Us preefchu wehl.)

Pateesibas akta.

Kad pasaule wehl sawā behrnibā bija, pateesiba dīshwoja tad kahdā akfā, is surras latrs warreja uhdeni smelt; schai akfai bija tik leela flawa, ka nekahdu zittu nekā til winnas uhdeni ween bruhreja. Zilwei to paschu vsehra, winna masgajahs, ar to wahrija un masgaja muhschigā meerā. Bet kad pasaule wezzaka palissa, lepni gekki nahza un klaigaja, tas is winnas smelts uhdens paleekoh deenu no deenas fliftaks, nebaudams un wissai dīshwibai semmeswirsū slahdigaks; winni smahdeja to par netihru, ruhltu, smirdoschu, smadsenu un affau apgiptedamu. Scho dsirdedami zilwei negribbeja wairs no tahs akfas vser, nelo wairs tā uhdeni masgaht, un neweena fainneeze ta wairs us sawa uggunsfurra neneffa.

Augstakas kahrtas laudis, kas johku deht wehl daschreis no lustigeem zilwekeem sawu vihnu ar to uhdeni likka plahnaku darriht, atradda drihs, kas darroht winneem galwas-fahpes, aisleedsa tadeht arri winnu schē bruhkelt un apschliktoja un aplohejja satru, kas to flifta no schihs akfas sinnaja

*) Miss irr ja anglišti madama (gasparsha.)

stahstiht. Kad nu tas arveen un arveen wairak isplattijahs, ka to uhdeni masak bruhreja, un semmeswirsū weens ohram labprahit wissu pakkalpkahpa un pakkadarra, drihs atraddahs tik wehl gauschi mas zilweku, kas schihs akfas uhdeni tik reebigu un ruhktu kā schulti neatradda.

Pehdigi sanahza wissi laudis kohpā un nospreeda, pateesibu no tahs akfas pawissam isdsicht; jo kahdi wezzi schelmi apleeginaja, winni sinnoht weenu laimigu laiku, kur ta akfa tihra un weffliga bijust, jo pateesibai toresi tur eelschā ne-effoh brihw bijis dīshwoht; schi, schi to effoh tik breefmigi samaitajusi! — Kad tiffa pehz ilgeem un leeleeem publīneem pateesiba pehdigi pee matteem no akfas iswilcta, lai. un bes palibdsibas no turrenes aisdshita, lai few zittur mahjokli mlektohs. Bet winna newarreja un nedrihkssteja tā sawā kailā dabbas buhschanā nekur rahditees un tskai fadeedeletās wai sweschās drahnās ta daschreis pee gaismas nahza. Tomehr tai alkai pateesibas wahrds tiffa atstahts.

Un zilwezini bīhdamees, ka pateesiba akfā akfā mahjas weetu nenemtu, leek akku no mannigeem fargeem apwakteht.

Daschreis gan winnai isdohdahs, kad fargi dohma pilnā drohshibā buht, akfā eemukt, kur tad winna precka-swehkus swinn un flanai gawille kā sawā wezzā mahjweetā; bet tad akfā no jauna eesahkahs wezzais karsch lamehr winna iswelk un aisdenn, tik ar to isschikschau, ka zilwei to mahf arween gudraki eesahkt nekā papreefch. Winna teek tā jo heesi til breefmigi waijata, ka winna tiffo kahdā tintes-trauka wehl ruhmi warr atraft. Bet wai tam zilwekam, kas tahdā tintes-traukā sawu spalwu eemehrz!

L. T-r.

Palibdsibas dahwanas preefch ta swehtreis-neeka Scherberg cenahkuschas
no E. Balbau 1 r., Altsne 50 l., kohpā 1 rub. 50 l.; pawissam kohpā 77 r. 11 kap.

Wehl us preefchu tahdas dahwanas pateisigi sanems

Mahjas wreja apgahdataji.

Andeles-sin nas.

Rīgā, 4. Juli. Laijs filis, pa starpham lectus līhs.
Linnu - tirgus. Schinnis deenās mafaja par trohna linneem 50 līhs 58 rub. un par braska no 39 līhs 46 rub. par birkawu. Braketas linnu - fehlas - rub. - kap. par muzzu.

Sihla andele. Puhrs tweeshu 4 r. — l. līhs 4 r. 25 l., rubs 2 r. 75 l. līhs — l., meeschu 250 kap. līhs — l., auju 1 rub. 35 kap. par puhru. Puhrs tweeshu mitu 5 r. 10 l. līhs 520 l., rubsu mitu 3 r. 10 l. līhs — kap. bīdeletu rubsu mitu — r. — l. meeschu putraimu 4 r. — l. līhs 4 r. 20 l., grifku putraimu 3 r. 50 l. līhs — r. — l., auju putraimu 5 r. 25 r., grubbu putraimu — r. — l., sīru 5 r. 25 l. līhs — r. — l. tartupetu 2 r. — l. līhs 275 l. Bohos sveesta 4 r. — l. līhs 4 r. 50 l. Muzza fahls: farfana 6 rub., 25 l., balta rupja 6 rub. — kap. finalta — rub. — l. afmena fahls — rub. — kap. — Silekša lašu muzzā 9 rub. 25 l., eglu muzzā 8 rub. 50 l.

Naudas tirgus. Baltsz balta bileses 91 rub., Mīds. usfalkamas kihlu - grahmatas 100 rubl., neusfalkamas — rubl., Rīgas kihlu-grahmatas — rub., Kursemes usfalkamas kihlu - grahmatas — rub., 5 prozentu usderu bileses no vīrmas leeneschanas 175 rub., no oħras leeneschanas 175 rub. un Rīgas-Dinaburgas dielus-jella aljizas 125 rub.

Līhs 4. Juli pec Rīgas anahluschi 1091 tuggi
un 964 tuggi atgahjuschi.

W. G. a. № 73, iessa schahs fluddinashanas:

Kad tas Zehsu kreis, Skujenes draudse appalsh Eshu-muischbas dibodams meijasarge Dahn Wepris parradu dekt konkurijs kritis un tapehz wiina mantibas us ofziona pahrohtas, kad teek zauri sho wiisi wiina parradu-p-afitajt un parradu-dewei uzaizinati, ar fa-wahm raihnabm peeteishanahm, tribs mehnefdu laisl, bet wiiseweh-laki lidi 1. September 1869 pec Eshu-muischbas walts-terfas pre-nahlt. Wehlaki neilis ne wiens klauftis.

Eshu-muischbas, tai 30. Juni 1869.

Preefscheels: J. Birritt.
Striwers: J. Kalnix.

Sluddinashanas.

Iauni lauds, kas augstakas skolas apmekle, war ebdeenu un sohrteli dabbuht Jaun-eela № 19 Most. Ahr-Rihga pec madame Grewe.

Tadehk fa grubb Rihgu aistabt, tohp labba mahja, turra 20 prazentes nefs, ar seelu dahesu un fur jaw nodohshanas eselaitatas, pahrohtas. Klabtalas sianas Pehterburas Ahr-Rihga, pretim wahzu kopfektum, leelaja Lahtschu-eela (Bärenstraße) № 11 pec faimneela.

Nelaika mahzitaja

Sofolowški

fotographijas-bildes

(Original - Photographic)

irr attal pa 25 kap. gabbala dabbujamas pec

August Lyra,
Kopf-eela.

Batlabban otnabis pirmas lugga-labdzis ar teem pasihstameem un daubis gaddis jau is-prohweitem

Skunstigeem druwwi-mehfleem

(Super-fosfat)

no Valkara fabrika Englanee un tas taggad tai appalshka ralstta faktori irr dabbujams.

Kamehe zits tirgas nar finnams darrhats, tammehe ro arneem ware pirkte par 5 rubl. maiisu, lam eelschā 6 pudi skunstigo tihruma mehflui.

P. van Dyk,
Rihga, Sinder-eela № 10.

Tahs patikamas Sweedru

semikohpibas - maschihnes:

arkli weenjuhga no 5½ rubl. esahkoht.

" dijuhga " 9 " "

puzzu-jeb wehja-maschihnes no 35 r. esahkt., kultama maschihne ar siugu spehku no 150 rubl. esahkoht.

ekselia maschihne no 30 rubl. esahkt. pahrohts farva magashne

A. Siebert un beedr., leelā Jekaba-eela № 1, blakam birshu nammam.

Manneem pirzejeem darru sinnamu, lä es lihds pirmo August f. g. smalkas linnu dsijas 2 rubl. un rupjas linnu un paktkulu dsijas 50 kap. lihds 1 rubl. us puddu lehtaki lä lihds schim pahrohtschu.

R. John Hasserburg, dsiju-maschihne, Rungu-eela № 12.

Kauli tohp katu loitu pirkli Krab lunga nammā № 116 lee aja Alesander-eela pretim leelam pumpim.

No polizejas atwahlehts. Triskebis un dabbujams pec bilshu- un grahmaru - zirketaja Ernst Blates, Rihga, pec Pehtera-basnizas № 1.

No Wittenberga pagasta waldischanas tohp wiisi pec shi pagasta peederrigi ahryuse walts us pahshem vilsehitas un us semmehm dsh-wodami pagasta lohelli, kas fawas paffes wehl kam isnehmuschi jeb pahrimbijutri, usazinatti, bes faweshanas to wiissä ahreumā darriht un fawas mafshanas nomafah; ac nevalausitajeem tiks pehj lik-sumeem darrihts.

Wittenbergi, tai 28. Juni 1869.

Pag. wezz.: T. Ohre.

No zensures atwahlehts.

Rihga, 4. Juli 1869.

Atbildedams redaktehrs A. Leitan.

A. Th. Thieß,

wezzaka

Englischu magashne Rihga,

peehrahu ehrgla-arklus, wahzu durru- un slehts-atflehgas, vatefas Steireschu iskaptes no wihsada garruma, lä lä arri naglas.

Sahles prett lohpu-sehrgu pahrohts par lehtako tirgu

A. Busch (Hach)
aptekeru- un pahrohts prezzi bohde netahlt no rahtuscha.

Wiisseem miileem draugeem peedabwaju par wihslehtalo geniu wihslabalabs petriwes, ar larehram pochti ware willu pahrohts, lä:

Sarkanu, eesarkanu, karmoni, violettu fil-ganu, violettu eesarkanu, silu, pelleklu, bruhnu, mellsu, saltu un gaish-silu pebrwo, trishu indigo, pikk-pehri, siluma-sahles, saltu mitriliu (mel-luma-sahles); bes tam mehl itt ihpaschi trishu Ollandeeschu peemu- un lohpu-pulveri, prussata-pulveri, blakscha-uhdeni, wissaraos lohpu-pehimes, lohpeem, sahleiri, brescha-eku (aula-deggetu), horatu, lohrafiki, soda, salpeteri, maita-eku un t. pr.

Willum Wetterich,
bohdes wahrs: A. un B. Wetterich,
pec Pehtera basnizas.

Pehrwees, petrolejumu un barribu preefsch maoseem nejspehzigem behrneem no dakteru beedribas par labbu atsihta, peedahwa.

Alfred Busch (Hach)
apteku- un pahrohts prezzi bohde netahlt no rahtuscha.

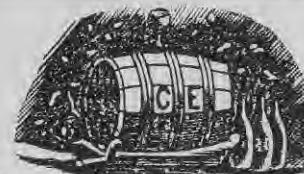
Isfaptes

pahrohts

Ciemer un beedris,
leelā Smilchu-eela № 32.

Wakkas kreis, appalsh Seltinga muischbas, Kun-drata mahja, teek us simmeschanu un publaisi-schanu prenemti armoniki un orgel-melodi; arri glahschu gretshane dimeni tē irr dabbujami, un wezzi tohp prenemti us rabeislibeschani

1

Wiisseem manneem draugeem un fun-dehm dohdu to sianu, lä es fawu wihsa-pagrabu atkal ar jaunahm prezzehm esmu apgahdais un peedahwaju wihsu, rummu, pohrteru un t. pr. par lehtakeem zenneem. Labbu un usizzigu apdeenechau apsob-lidams luhoju ar fawahm waijadisbahm manni apmelleht.

Karl Gussler,
de Chey nammā pec wezzem
Smilchu wahrteem, pretim Nedlich f. Engl. magashnei.

Pee mahldermeistera Müller
Walmeera irr weeni turu-wahai
pahrohtsami.

Labbus keegetus un daktinus
ware dabbuht Augstrohses muischā.

Psuuddis.

Tas, kas festdeen tai 28tā Juni ar to dampfuggi „Komunikazion“ no Rihgas us Dubbel-tem braudams wezzu brodeeretu flesch-grabmatu (ar 2 trisobrscheinam un labben 70 rubl. krediti-setes) atraddis un glabba schanā nehmis, teek mihslii lugts, to parbu preit peeklahigu atrachanas-algu noboh Müller a driflu-nammā.

Tam pec Mahlpils walts pec derrigam fainmekam Jahn Balduus no Sleku mahjas tilka tai nakti no 28. us 29. Juni jauns, tumfchi bruhns sirgs, ticherri gadi wezz no gannibas nosagts; tam pahdam bija kreisbas pahstal lohjas nags us eelschuppi balts, krehpes gulleja us labbu pussi un appalski krehpehm bija us kalla masa dohbita, to ar ihfaki preesta. Kas to pahsu ware us-rohdi jeb arr pec Mahlpils basnizas-trohga winnu noboh, dabbu 10 rubl. pateizibas algas.

Svehtdeen tai 22. Juni f. g. pec Rubbenes basnizas (Papendorf) weens aishuhgs smuls bruhns sirgs, 7 gaddus wezz, no widjeas leeluma, pec labbas azs masa lehryna, labbas pahstal-lah-iai naggā plihums, lä lä arri wahgi us dseissi assim, kalti, tumfchalti pahrewei, labba pussi wezza ilke un fahlejas no fahpetahm ulknahm, fedulka ar missna lohleent, bruhnu lohku tam Breeshu-muischā (Palmhof) semmes rentineefam Dahn Saut nosagts tizis, wehritiba 140 rubl. kas vahf shi sahdsibu marretu sladru sianu boh, war pec Walmeeras drugga-teefas jeb Breeshu-muischā pec wiina pascha, tas dabbuhs 25 rubl. pateizibas massas.

Breeshu-muischā, 26. Juni 1869.

P. Michelson.

Mahjas weefam peelikums pee № 27, 7ta (19ta) Juli 1869.

Marrinas glahfschana.

Tekas walstis Seemel-Amerikas brihw-walstis ir par rohbeschnezi. Te wehl papilnam rohdahs Indijaneeschu, lai gan balteem zilwekeem ta wirs-rohka irr. Kur tik ween sarkanee haltohs warr ap-skahdeht, tur to darra ar preeku.

Ko te stahstischu, tas schinni walsti notizzis 1848. gadda.

Weens Amerikaneets, Serris wahrdä, ar sawu draugu Buloni, us Tekas walsti reisoja. Serrisa fullainis mirdams sowam fungam labbu dattu naudas bij akdevis un tam luhdits, lai to mahtei rohka gahdajoh, kas Tekas walsti ne tahku no tahs leelas muischas Orijona dsihwoja. Serris arri apnehmahs, fullaina wehleschanohs isdarriht un no drauga pawaddihts dewahs us zettu.

Tekas walsti atmahkuschti winni ilgu laiku ne kahdu skaidru sinni par to newarreja dabbuht, kur ihsti ta leela Orijona muischha atrohdotees. Beidsoht weenu wihrus satilka, kas neween sinnaja, fur ta Orijona muischha effoht, bet kas arri prett makju gattaws bij. Serrisu un winna draugu us scho muischu west. Tas bija weens no teem wihireem, ko Amerikaneeschi par „mescha skrehjezem“ fauz, kurreem tas ammats, reisneekus waddiht pa teem muhschigeem tuftnescheem un mescheem, fur no zetta nau ne sinnas. Schee mescha skrehjeji tohs besgalligohs meschus un tuftneschus zaur zaurim pasihst, itt ka dsimti Indijaneeschi buhtu bijuschi. Turklaht minnem dauds leelaks meefas tik labb' ka garra spehks, nela Indijaneescheem, itt ka dsimti Europeeschi buhtu bijuschi. Winni tikpat labbi ar plinti mahk rihkotees ka ar ari. Gandrihs wisseem Frantschu affinis dsihfles teff.

Minnchts mescha skrehjejs Sittlabs wahrdä, bij wairak, ne ka 6 pehdas garsch. Minna wezzumu newarreja nowehrfeht. Warrbuht, ka 30 gaddus wezs bija. Warrbuht arri ka 50 gaddus skaitija. Garri matti pehz Indijaneeschu mohdes us plezzeem farrajahs. Waigs bija ar ahdas jalks kreku, kas ar taukeem un affinim bij apfmehrehts un ar tahdahm paschahm bilsehm. Us galwu faules karstumam par spihtu faschoka mizzi nehfaja. Johsta atraddahs lohdu fullite, jalksnasis un pistole. Plinte tikpat garra bija, ka wihrs. Bes tam winnam wehl bij pulverrags un jalkskescha. Ta apbrunnachts Sittlabs satrureif bij gattaws, us zettu dohtees, kaut arri woi 1,000 juhdses buhtu jareiso.

Schis wihrs neween sinnaja, fur Orijona muischha atrohdotees un pats wairak' reisas tur par nakti bij palizzis, bet arri pasinna Serrisa nomirruscha fullaina mahti.

Reisneeki fewim gahdaja masus bet muddigus un stipras firdsinus un tad preezigi us zettu dewahs. Gattas truhkums jahtneekem nebij. Jo Tekas

meschi irr ta ka peebahsti ar wissadeem putneem un wissi trihs labbi mahzeja schaut. Par nakti winni apmettahs laukä uppes mallä un kreetnu ugguni us-kurrinaja, ar ko ainsaibit Amerikas leelahs muischas, kas breesmigi kohsch un ko par Mufki to fauz. Jeb winni valikka meschä pee awotina. Dachureis arri kahdä mescha zeematneela buhdiaä, kas tohs labprahrt meeloja ar kassiju un ar zeptem taukeem, par ko reisneeki winnam mafaja ar tabaku un ar stahstischana, ka laukä, pafaulé, eijoht.

Kad reisneeki tai pufsei tuvojahs, fur Indijaneeschi mahjo, tad azzis bij ja-atwerr un kreetni ja-fargajahs. Karra erohtscheem weenumehr waijadsjeja pee rohkas buht. Jo ar Indijaneescheem fadurtees nau smeebla leeta. Indijaneescheem irr tahs breesmigs eeraddums, ka wagineekeem un noleetateem enaidneekeem mattus ar wissu ahdu no galwas rauj. Schahs galwasahdas par „skalpeem“ fauz. Jo wairak' tahdu skalpu Indijaneetim pee johstas farrajahs, jo augstak' no wisseem teek zeehihts un gohdahts. Reisneeki tadeht tahdas deenas neebrohfschinajahs ugguni uskurrinahnt un no schahwtas gattas ween usturrejahs. Winni tadeht gauschi preezajahs, kad Sittlabs, us tahku duhmu stabbu rahdiamas, issauzahs: „Tur irr Orijona muischha!“

Warren leeli, labbi aplohofti tihrumi muischu aprikoja. Tihrumu starpä atraddahs zitronu-, wihsu-, granatu- un oranschu kohku rindas. Tihrumu gallä sehtas no wesseleem kohseem nahza redsamas, fur leeli gannami lohpu pulki gannijahs. Ap paschu muischu jeb pilli bij leels lihdsens plazzis, fur nebij ne kruhma, ne kohka, ta ka no ehnas nebij ne sinnas. Schai pufsei wissi muischneeki tahdu lihdsenumu astahj ap sawahm dsihwojamahm ehlahm, ka lai Indijaneeschi nemannoht newarretu peelihst.

Muischa atraddahs lihdsena platscha widdü un bij tik augsta, ka ittin tahku no turreenes warreja skattitees. Ihsti falckoht nebij, wis weena ehka, bet tscheteras, kas tahdä wihsé bij buhwetas, ta widdü leels tschetrantigs pagalms atraddahs. Muhi kahdas 4 pehdas bij beest. Mas ween bija lohgu. Tee paschi ar dselsu restehm bij apbrunnoti un atraddahs 40 pehdas augstumä. Ap wissu pilli ditsch grahwis bij ralts, fur to mehr nebij uhdens. Muischneekam bij Bamons Karwallos wahrdä. Winch no prasta lohpu ganna par haggatu muischneeku bij palizzis. To wihrs zaur gudribu un uszhibu bij panahjis.

Reisneeki sirgus ar peescheem duhra un peejahja pee wahrteem, jeb fazzisum ristigaki; pee tilta, kas par dsitto un platto grahwu wedda. Tilts kehdes farrajahs, ta ka pilstaudis satrureif pehz patishanas ar weenu paschu kehdes rauschanu tiltu warreja noahrdiht, ta ka ne weens zilwels pilli nefpebjia tift eekscha.

Tiltam lihdsäus us venkischha muhks (fattotu mah-

zitais) sehdeja un weenam 14 gaddus wezzam sehnām, kas ar bīfēhm ween apgehrbts bija, lassih māhzijs.

Muhks pāzehlahs un weefus apsweizinaja. Winsch effoht Ramona leelkunga nabbagu dāhwanu isdal-litais un draugs. Tā winsch teiza. Lai tik ween eenahkoht eelschā. Sehns, Benito wahrda, sirgus us funga stalli wedda un apkohpa. Paschi weesi, no muhka wadditi, us to pils pūffi gahja, kur Ramona istabas bija. Pa pagalmu eijoht, jaunas meitas un wezzas bahbas pee durwim parahdijahs un brihnida-mees us weesem flattijahs un leels funnu pulks kā trakki rehja. Ramona laulahts draugs, Jesu-sita wahrda, sweschineekus gan laipnigi apsweizi-naja, bet no krehfla nepazehlahs. Jo winna bij tik resna, ka katra kusteschana tai par nastu bija, tā kā gandrihs wissu deenu ar sawu krehflu tā kā kohpā fa-augusi bija. Tomehr leel-mahte nebij wis neskista. Wehl azzis tai deesgan spihdeja un mehle muddigi kusteja. Weesi drīhs dabbuja sinnah, ka winna dīsimta Spaneete effoht un ka winnai gau-schi schehl effoht, ka wihrs Ramons ar faweeem astoneem dehleem un ar wisseem puiscchein un wi-hreem wakkar' aissahjis un preefsch rihtdeenas atpaf-kat nenahkoht. Winnai effoht issahjuschi, lohpus sadisht. Jo lohpi ilgu laiku ne-effoht eedishti un skaititi tikkuschi. Winna taggad weena patti effoht muischā ar 3 dehlu feewahm un ar kalponehm un weesem pawehloht, lai isduffoht un lai kahdas ned-dekas Drijona muischu usflattoht, itt kā winneem peederetu.

Kahdu shundu wehlaik' weefus aizinaja pee galda. Ka Drijoneescheem bāds nebijs, to tē skaidri war-reja atskahrt. Galds bij apkrauts ar ehdeeneem. Tē warreja redseht daschdaschadu mescha putnu zep-peschus, bet arri aitu un zahtu gattu, puppas un faldus shpolus. Pa starpam kālnini no wissadeem salveem kohka augteem bij usfrauti. Wees em eh-deens gauschi labbi smekkeja. Bet arri azzim ne-trubka patihkama darba. Jo leelmahtes trihs dehlu feewas bij ittin skaitas.

Serris leelmahtei libdsās sehdeja un ar winna parunnodamees arri prassija, kur Draitona atraitne dīshwojoht. Lassitaji nebuhs aismirfuschi, ka Serris sawa nomirruscha fullaina mahtei naudu gribbeja atdoht. Winnas wahrds bij Draitons.

Tik fo Serris to wahrdu "Draitons" peemin-neja, tad wissi familijas lobzeški tā kā saibguschi un brihnidamees us winna flattija. Nepatihkams kūfums kābdu laiku valdijs, samehr leelmahte beidsoht fazzija: "Mehs Draitona atraitni gan pa-sibstam. Bet mehs ar winna labprāht negribbam wis pihtees. Winnas muischēle kahdas werstes ween no scheijenes."

Serris pateiza un par zittahm leetahm fabka run-naht, zaur fo leelmahtes waigs attal palikka laipnigs.

Muhks pehzak Serrisam ausis tchuksteja: "Kas Jums kait Draitona atraitne? Winnas wahrdu tē ne mos nedrihbst peeminneht. Jo weens no Ramona dehleem ar warru atraitnes meitu Marrin u par feewu gribb dabbuht. Bet tas tak newarr buht. Jo tee kautini irr plifki un tukschi kā nabbagi!" Tā tad arri schinni no pasaules trohfsna attahkā weetinā ta naudas kahroschana un mantas mihestiba kautinus mohzija un nelaimigus darrija!

Kad wissi taissjahs no galda zeltees, tad Sitt-labs peepeschi issauzahs: "Kas tas irr?" Ahrā fee-weeschu brehfschana atskanneja. Durwis atwehrabs. Benito, tas sehns, atsfrehja, brehfdams: "Paganī klah! Paganī klah!" Katrs sinnaja, ka Benito ar scho wahrdu Indijaneeschus apsīhmejoht.

"Pee tilta, pee tilta!" tā muhks brehza. "Panemjum tahs kahdes un noahrdism tiltu!" Tā brehfdams muhks aissfrehja un tee trihs sweschineekti winna pawaddija.

Wehl winni ne 3 sohlus pa pagalmu nebij met-tuschi, tad jahtneeze pilnōs lehfschōs kā trakka pa tiltu atjahja. Laufā Indijaneeschu breefmiga kau-fschana atskanneja tā kā kauftajiem schaufmas zaur kauleem skrehja. Bet jau Sittlabs pee tilta kah-dehm bij eekerees. Zitti palihdseja. Tilts pāzeh-lahs un pee muhra peesittahs. Paschulai! diwi Indijaneeschu lehfschōs aissfrehja un prohti ar tahdu johni, ka pirmais par kālku par galwu ar wissu sirgu grahwī eschahwahs. Ohram ar mohkam ween isdewahs, sawu sirgu pee laika apturreht. Abi rem Indijaneescheem gihmis breefmigi bij apmahlehts.

Kad tas Indijaneetis, kas negribboht grahwī bij eejahjis, attal bij issahjis ahrā, tad abbi dīwi aissahja, redsedami ka schoreis pilli newarroht tilt eelschā. Bet ka winnai jo drīhs ar beedreem buh-schoht atpafkāt nahst un ar warru pilli eelaustees, to wissi tizzeja.

Meschafrehjejs bes kaweschahanahs palikka par is-riktotaju un par pawehletaju. Wissi arri labprāht winnaam paklaušja.

"Wisspirmak," — tā winsch pawehleja — "gah-dajat par to, ka lai wissas plintes pee rohlas irr. Tad aprunnašimees un padohmu mellestim. Bet kas tas tahs kahms bij, kas pirmit us baltu sirgu mums garam skrehja?"

"Es biju tas kahms!" es, ta wissnabbagala no wissahm mahtehm!" — tā weena seewa, zitteem slāht nahldama, fazzija. Wissi brihnidamees winna apsflattija.

Tā bija seewa no leela auguma, bes galwas un kāju apfegga, ar wezu falahpitū kleiti, warrbuht 40 libds 50 gaddus wezza. No seijas warreja at-skahrt, ka winnai sliprs gars effoht. Bet taggad nabbadste tik noskummusi un issamissusi bija, ka wissi winna noschēloja.

"Deewa dekt, kas irr notizzis, nahburde?" tà muhls prassija, seewas rohku speesdams, — „Kur irr Marrina?"

"Tur — pee — Indijaneesch — pasuddusi — bohjä!" tà nabbaga mahte gluschi bes spehka mai-manaaja un pee semmes buhtu pakrittusi, ja seeweefchi tai palihgå nebuhtu nahkuschi.

Kad weena deenestameita glahsi ar uhdenti bij atnessusi, tad ta jaunpeenahzeja dserroht atspirdsinajahs, tà ka sawu behdigo liskeni warreja stahsticht.

Indijaneesch i winnai un meitai labbu gabbalu no mahjas bij usbrukkuschi. Winnai bij isdeweess ismukt un sirgam muggurå kahpt, bet meita Indijaneesch rohkås bij palikusi. Winna us Orijona muischu behguusi, zerradama, ka Orijoneesch tai pa-lihdeschocht, meitu no paganu rohkahm ispestiht.

Kad dstrdeja, ka ne weena wiherescha ne-effoht mahjå, tad nabbaga seewa palikka gluschi issamissusi.

Laikam gan Indijaneesch to bij sinnahd dabbujuschi, ka Orijoneesch wakar' aishahjuschi un tapehz wiini schodeen muischai usbrukka.

Kamehr ta seewa schnufstedama un raudadama stahstija, kas tai notizzis, arri leelmahte bij atnahkuschi un fazzijs:

"Es Juhs apsweizinaju, Draitona gaspascha. Juhs tè buhfeet pilna drohfschibå. Ko Jums par labbu warram darriht, tas tiks darrihts. Tè, no Deewa suhtiti, stahw 3 drohfschidigi wihi un draugi, kas netaus, ka tee netizzigee sawas rohkas pee mums peelits. Bet pirms faule diwreis buhs uslehlusi, Ramons tè buhs ar astoneem dehleem un ar wehl trihsdesmit stiprem wiherem. Gan wiinneem isdohfees Juhsu Marrinu ispestiht."

Tik laipnigi un gohdigi leelmahte runnaja un isturrejahs, lai gan wiina, ka laffitaji sinn', ne Draitona atraitni, ne wiinas meitu Marrinu nemihloja.

Sittlabs pa to laiku nebij dussejis, bet wissu fataihjis. Meitas plintes, pulveri un lohdes bij atnessuschas. Indijaneeschem pee ta bij wihees, ka wiinneem par teem trim weesem nebij ne jausmas. Trihs drohfschidigi wihi tahdu stipru pilli wai prett simts plissahm farkanahdahm warreja aissstahweht, kad nomhåd bija un kad pulwera ne-peetruehka. Bet par to ne lahdas bailes nebija, jo Ramons ar saweem dehleem jau riht bij gaidams.

Benito, tas sehns, kam iislubla weeta pee wahrteem bij eerahdita, finnu dewa, ka Indijaneesch pulks, saltus sarrus rohka turredams, pillei tuvojetees. Sallee sarrri eeshmeja, ka wiini schoreis ne-nahkoht ka usbruzzeji, bet ka ar wissu meeru gribboht aprunnatees ar pils laudim.

(Us preeskhu wehl.)

Gudri blehschi.

Weenä wassaras deenä, pufstdeenas laikä, smalli apgehrbts kungs Berlinē, Bruhfchu semmes galwas pilsfehtä, eenahza selta kalleja bohde. Kad il-gaku laiku prezzes bij apskattijis, tad prassija, zit weena ar dimanteem ispuschkota selta rohta maksa-joht. Bohdneels rohtu panehma un prett sauli turreja, lai dimanti kreetni spihdetu. Tad fazzijs, ka schi rohta 811 rublus maksa-joht. Tas smallais kungs to rohtu wehl ilgu laiku apskattija un tad fazzijs, ka 800 rublus dohshoht, wairak' ne. Bohdneeks ar to bij meerä un kungs naudas kusti no keschas nehmis, selta- un sudraba gabbalus us galdu skaitija. Bet winnam wairak' nebij ka 500 rubli. Winsch jau gribbeja aiseet un to naudu atnest, kas wehl truhka. Bet peepesch i winnam zittas dohmas prahtha nahja. Paschulai! weens gwarijas wirsneeks bohdei garam gabja. Tas augstmanis pee lohga klaudsina ja un fazzijs: "Baron, effat tik labbi, nahkat drusku eelschä!" Wirsneeks passauschia. Kad abbi firfnigi bij apsweizinajuschees, no ka bohdneeks sinnahd dabbuja, ka tas rohtas pirzejs weens grafs effoht, — wirsneeks no grafa tikkä luhgts, lai tè pat bohde kahdus azzumirkus paleekoht, lihds kamehr winsch, tas grafs, ar naudu atpakkat buhshoht. Wirsneeks labprahd peepildija drauga luhgshani. Grafs aishahja ar rohtu.

Pehz kahdu feerendel stundu durvis ahtri atwehrahls un weens polizejas wihrs eenahza un wirsneekam usbrehza: "Blehdis, Juhs tuhlit ar mannim nahkfeet zeetumä!" Wirsneeks nobahla.

Nu polizejas wihrs bohdneekam peegreesahs un prassija, wai daschfahrt preeskch kahdas pufstundas weens augstmanis i winnam selta rohtu ne-effoht nowihslis.

Bohdneeks ihsumä stahstija, kas bija notizzis. Polizejas wihrs fazzijs: "Nebihstatees ne ka! Tas blehdis irr muhsu rohka. Tee 500 rubli, ko winsch Jums ismalkajis, tohs winsch schi riht weenam muischneekam sadsis. Mannim pauehlehts, to naudu us polizeju nest, tur arri Juhsu rohta irr. Bet ar schi kundsiu," — tà wirsneekam peegreesdamees fazzijs — "kahds wahrs buhs jarunna. Ta teescham weena lihds schim nepeedshwota besslauniba, ka saglis un blehdis eedrohfschinajahs, par gwarijas wirsneeku pahgehrbtees. — Par weenu stundu, bohdneeka kungs, ta rohta atkal buhs Juhsu rohka. Es ar schi blehdi tuhlit braufschu pee polizejas preeskchfahdetaja. Juhs redsat, Berlines polizeja sineestus neproht."

Tà fazzijs winsch to naudu eebahsa un fuhrmanam, kas no nejauschti garam brauza, fazzijs, lai wiina un to wirsneeku us polizejas nammu weddoht.

Bohdneeks Deewam pateiza, ka no nelaimes bija pasargahts tizzis un polizejas wiham firfnigi pateiza.

Bet bohdneekam arveen wehl jagaid', ka sawu dahrgu rohtu atkal rohkä dabbu, jo grafs, wirsneeks, polizejas wihrs un fuhrmanis wissi peederrija pee weenas un taks paschas sagtu beedribas.

Kontrebandineeki wiltiba.

Kad prezzes no weenas semmes us obtru eewedd, tad pee rohbeschahm tullis jamaksa. Blehshi, kas maissi bes garrosas mellek, prezzes naakti sleppeni pahr rohbeschahm wedd. Tahdus par kontrebandineeki em fauz. Dasch labs, kam labbi isvoohdahs, paleek baggats. Kurru walts salvati kerr, tas stipri teek strahpehts. Daschureis arri flaktiasch iszettahs starp walts saldateem un starp kontrebandineekem, kur asfins papilnam teek isleets. Bet wiss wairat' kontrebandineeki ar wiltibu strahda. Par wiinai wiltibu un leelu gudribu te drusku gribbu stahstiht.

Frantschu smalki ahdas zimdi irr gauschi dahrgi. Pahris maksa libds 2 rubleem sudraba. Leels tulis jamaksa. Bruhschu kontrebandineeki pee Kreewu semmes rohbeschahm ta darra. Wiinai zimdu pahrus schiir. Weenä faste eeleek tohs zimdu preefsch labbas, ohtra faste tohs zimdu preefsch kreisahs. Katra faste pa sawadu zellu sagshu Kreewu semme teek eewesta. Ta wiltiba nu irr schi: ja walts salvati weenu fasti rohkä dabbu jeb arri abbas, tad kontrebandineekem tomehr irr baggatas pelnas. Jo wiinai sinn', ka taks prezzes, kas kontrebandineekem teek paneemtas, okzjone teek pahrdohdas. Kursch nu gan labprah tahdus zimdu pirkas, kas wissi tilk ween labbai jeb kreifai rohklai derr? Un kursch tad sinn, ka pirmas fastes zimdi ohtras fastes zimdeem par brahleem irr? Ta tad taks fastes ar zimdeem tihri par neeku no teem pascheem kontrebandineekem teek pirkas un tad par lohti dahrgu naudu Kreewu semmes leelmahtem un preilenehm pahrdohdas.

Daschureis kontrebandineeki pee tulla namma nahf, bet sinnams katureis ar wistus prahdu. Wiinai atwedd leelas fastes ar prastu wihsu, par ko mas ween tulla jamaksa, bet widdu un appalshä, tur irr tas wissimalkakais un wissdahrgakais wihsu, par ko leels tullis buhtu, jamaksa. Bet tullineeki no ta ne ko neatskahrst.

Ne retti arri wiinai rudsu miltus pahrohbeschahm wedd, bet widdu gudri apslehpitas atrohdahs dahrgas bantes un sella- un sudraba tresses. Ka rudsu miltus pahr rohbeschahm wedd, par to ne weens newarr brihnitees, ihpaschi lab nahburga rohbeschmelvers labbal matt neka pascha melders.

Dahrgas sihschu un santa drehbes ar lehteem teppikeem teek apslehtas. Taks wiss smalkakais Brisfeles schpizzes eefsch zigaru fastehm leek, zigarus wihsu, zigarus appalshä, ta ka ne kahdu wistu newarr manniht.

Trikkehis un dabujams pee bilshu un grabmatu-drikketaja Ernst Plate, Nihga pee Pehtera-basnizas.

Pa Nihmen-uppi leeli plohsti nahf un pahr rohbeschuhu pahri eet. Ja kahds plohsta appalshypuffi apskattitu, tad sawadu fasti ar lehteem atrastu, kas Bruhschöös gauschi dahrgas un par kurrahm leels tullis jamaksa, kadeht Kreewu kontrebandineeki taks Bruhschöös eewedd bes tulla. Jeb winch atrastu muzzinas ar sihku sudraba naudu, kas plohsta appalshypuffei peefruhwetas.

Kawiaru (Kreewu semmes ikrus) winni apslehpj eefsch pitka jeb darmas, tehju eefsch linnu sehlahtm.

Drohisch saglis.

No kahda Karssemes augschgalla-pagasta kahdi desmit wihi brauza weenä reise pa Widsemes pufi Daugawai us Nihgu; katram sawa wesumä bija schahda kahda prezze un wehl katram us plegza tarba, kur wiinai pihpi, tabaku, schiltawas, brandwihsabuddeli un wihschu (lapishas) pahri eebahsa. Sestdeenas walkars teem usnahza pee kahda frohga, kur tee naaktsmahju apnehma. Walkara krohdsineeze frohga krahsne eefsch poehda kahpostös wesseli sohfi eelikka, lai ta tur libds rihtam zepp. Weens wihrs to labbi noskattijees, bij par naakti to sohfi no poehda issadis un sawu wihschu pahri taks weetä poehda eebahsis. Krohdsineez: rihta uszehlusehs, noleek ug-guni us schenka-galda, eet ar leelo farroti, un apgreesch wehl wihschm ohtru pufi, dohmadama sohfi effam, un apsehshahs pee schenka-galda. Te fanahs chee zeltawihri, kas bij isgahjuvchi sircus fajuhgt, un katis sawu kraufschki eemettis, saht par scho un to no sawas pusses runnaht; te wehl yeenahk weens un saht stahstiht ta: Suhsenihks ar Laptshenihku esohlt damihjuvchees gruntehm, Laptshenihks aissahjis Puhdens un Suhsenihks atnahjis us Tarbaneem; Suhsenihkam bijuse dauds labbaka grunte! — Ta nosmehjuvchees, aissbrauz wissi prohjam. Pehz kahda brihscha eet frohdsineeze kahpostös sohses raudsift un atrohd sohses weetä — wihses!

A. R. . . . sch.

Anglijas bihbeles beedriba.

Anglijas bihbeles beedriba irr ta wiss leelaka, kas kristgäss semmes rohdahs. Wiinai tiska gruntea 1804. Wiinai irr 9616 valihga beedribas un libds 1867 jau wairat' ne ka 55 millijonus bihbeles un puissbihbeles irr lissusi driskeht. Schee 55 millijoni bihbelu eefsch 170 wassodahm irr driskehtas. 1867 schi beedriba eenehma 1,258,274 dahldeus naudas.

Atbilsbedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atwelehts.

Nihga, 3. Juli 1869.